

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Viite: Diaarinro 01234/20/2204

KOULURAKENNUKSEN PURKU JA PILAANTUNEEN MAAPERÄN PUHDISTUS, RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMINEN / ITSEOIKAISU

Valtuutettu Pekka Nyman on jättänyt 16.7.2020 päivätyyn kunnallisvalituksen Pelkosenniemen valtuuston päätöksestä 9.6.2020 § 38. Asia koskee uuden koulurakennuksen purkua ja pilaantuneen maaperän kunnostusta, rahoituksen järjestäminen / itseoikaisu. Nyman vaatii hallinto-oikeutta kumoamaan valtuuston päätöksen lainvastaisena. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää kunnalta lausuntoa Nymanin valitukseen (Diaarinro 01234/20/2204).

Pelkosenniemen kunta esittää hallinto-oikeudelle, että se hylkää Nymanin valituksen perusteettomana. Perusteluina esitetään seuraavaa:

Ensinnäkin todettakoon, että Pekka Nyman vaatii valtuuston päätöksen kumoamista lain vastaisena, mutta valituksesta ei ilmene, mihin lakiin hän viittaa.

Toiseksi todettakoon, että Nymanin valitus sisältää joitakin virheellisiä väittämiä, jotka pyrimme seuraavassa oikaisemaan kuvaamalla tapahtumien kulkua siten kuin se tosiasiallisesti on tapahtunut:

1. Kunta on päättänyt (kvalt 9.10.2017 § 80 ja kunnanhallitus 23.9.2019 § 2019/täytäntöönpanopäätös) rakentaa uuden koulun vanhan koulun paikalle, mikä edellyttää vanhan koulun purkamista. Tekninen lautakunta on myöntänyt (teknltk 22.6.2020 § 42) uuden koulun ja päiväkodin rakennusluvan sekä purkuluvan käytöstä poistetulle koululle osoitteessa, Koulutie 9, 98500 Pelkosenniemi tilalla Uusi Koulu 583-402-33-21. Kuten Nymanin valituksen liitteestä nro 4 ilmenee, on ELY-keskus tehnyt 7.11.2019 päivätyyn päätöksen, joka velvoittaa kuntaa puhdistamaan kyseisen maa-alueen.
2. ELY:n päätös pohjautuu kunnasta asianmukaisesti ELY-keskukselle 7.10.2020 tehtyyn pilaantuneen maan (PIMA) ilmoitukseen, joka pohjautuu alustaviin maaperätutkimuksiin keväällä 2019. Tutkimukset tarkentuivat syksyllä 2019 ja jatkuivat keväällä 2020, kun öljysäiliö nostettiin ylös ja pilaantunut maa kaivettiin ja kuljetettiin puhdistettavaksi viranomaisten ohjeiden mukaisesti. Ei siis pidä paikkansa, etteikö kunnanhallitus ei olisi vastannut PIMA-työn viranomaisen luvasta, kuten valittaja väittää.
3. Alustavien maaperätutkimusten perusteella on tilinpäätökseen 2019 (kvalt 9.6.2020 § 40) tehty pilaantuneen maan kunnostustöitä varten pakollinen 479 400 euron varaus, joka on kirjattu ympäristömenona ostopalveluihin tilikauden kuluksi kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä antaman yleisohjeen (2018) mukaisesti. Menettelystä on keskusteltu myös tilintarkastajan kanssa ja

informoitu sekä kunnanhallitusta, valtuustoa että tarkastuslautakuntaa, jolla ei ole toimivaltaa johtaa kunnan toimintaa.

4. Talousarvion 2020 rahoituslaskelmaosaan ei maaperätutkimusten ja rahoitustarpeen keskeneräisyydestä johtuen tehty (syksyllä 2019) laina- tai muuta rahoitusesitystä. Kustannusarvion pohjalta ja viranomaisten ohjeiden mukaisesti kunta jätti avustushakemukset öljynsuojarahastoon ja Pirkanmaan ELY-keskukseen, joka hallinnoi valtakunnallisesti maankunnostushankkeita. Edellä olevat tahot tekivät kevään evään 2020 aikana kielteiset päätökset avustuksen myöntämisestä. Öljynsuojarahaston kielteisestä avustuspäätöksestä on tehty oikaisuvaatimus, jonka käsittely on edelleen kesken. Maaperän pilaantumisesta on myös neuvoteltu alueella olevan vuokralaisen kanssa.
5. Pilaantuneen maaperän kunnostus toteutettiin suunnitellusti kevät-kesällä 2020, jolloin pilaantumisen laajuus ja sitä myötä kustannusarvio tarkentui. Kaivuusta ja puhdistuksesta aiheutuneet kustannukset on rahoitettu purkamalla tilinpäätökseen 2019 tehtyä ympäristövahinkovarausta. Kunnan kassatilanteen kuitenkin heikentyessä kunnanvaltuusto päätti (kvalt 2.6.2020 § 28 / kvalt 9.6.2020 § 38), että kunta ottaa lainaa 250 000 euroa pilaantuneen maan kunnostusta varten. Lainaa ei oltu budjetoitu, kuten edellä kohdassa 4 on todettu.
6. Valta myöntää lisämäärärahaa on kunnanvaltuustolla. Voimassa olevan hallintosäännön (kvalt 2.6.2020 § 26) § 69 mukaisesti *talousarvioon tehtävät muutokset on on siis esitetty valtuustolle siten* (valituksen alainen päätös kvalt 9.6.202 § 38), että *valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana*, toisin kuin Nymanin valituksesta saa käsityksen. Varsinainen talousarvion tarkistus tehdään kunnissa yleisesti vakiintuneen käytännön mukaisesti loppuvuodesta, kun käyttötalouden ja investointien kokonaistilanne on arvioitavissa.
7. Valituksessa esitetään virheellisesti, että valtuustoon olisi tuotu lainan nostamispäätös, josta tarjousvertailu ja talousvaikutusten arviointi olisi puuttunut (valituksen liite 13). Valituksen alaisessa päätöksestä on kysymys luvan saamisesta valtuutolta lisälainan ottamiselle, joka toteutetaan hankintalain ja hallintosäännön mukaisesti. Hallintosäännön mukaan 72 §:n mukaan *”valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Kunnanjohtajalla on oikeus tehdä talousarviolainan ottamispäätös valtuuston talousarviossa hyväksymän nettoeuromäärän rajoissa.”*
8. Valituksessa esitetään myös virheellinen tulkinta kirjanpitäjän kanssa käydyistä sähköpostikeskustelusta (valituksen liite nro 6), sillä kunnassa ei tarkasteluajankohtana ole ollut *kattamattomia menoja 383 967 euroa*, vaan kysymys on ollut sen hetkisestä rahoituslaskelman osoittamasta vajeesta kunnan kassavaroissa.
9. Nyman esittää lisäksi virheellisesti, että vanhan koulun purkamiseen ei olisi varattu määrärahoja. Uudisrakennuksen, jonka suunniteltu laajuus on noin 2200 brm² ja kustannusarvio on noin 5 200 000 euroa (alv 0%), sisältää myös vanhan koulun purkukustannukset (kvalt 9.10.2017 § 80 ja kunnanhallitus 23.9.2019 § 2019/täytäntöönpanopäätös). Kunta on päättänyt (Khall 19.05.2020 § 117; kvalt 2.6.2020 § 27 ja 9.6.2020 § 37) 5,2 milj. euron lainan ottamisesta, jolla rahoitetaan siis myös purkukustannukset valtuuston rakentamis- ja rahoituspäätösten mukaisesti.

Lopuksi todettakoon, että Pelkosenniemen koulun oppilaat ja henkilökunta ovat työskennelleet väliaikaistiloissa jo usean vuoden ajan, ja olisi toivottavaa, että uuden koulun-rakentaminen voisi vihdoin edistyä suunnitellussa aikataulussa.

Pelkosenniemellä, 1.9.2020

Pelkosenniemen kunta

Päivi Vauhkonen
kunnanjohtaja

